

Kiitos osallistumisestasi ruokintapaikkaseurantaan! Seuranta on nyt jatkunut 38 talven ajan. Talven 2025/2026 tulokset on palautettu 206 paikalta eri puolilta Suomea (osallistujaluettelo on ohessa). 15 henkilöllä oli seurannassa kaksi paikkaa. Viime talvena perustettiin 19 uutta seurantapaikkaa. Tulokset saatiin sähköisesti 141 paikalta ja paperilomakkeilla 65 paikalta.

Sähköpostin käyttäjät saavat palautekirjeen sähköisesti. Paperilomakkeiden käyttäjille lähetetään kirjeessä uudet lomakkeet ja palautuskirjekuori alkavalle talvelle 2026/2027. Toivotamme antoisia hetkiä ruokintapaikan lintu- ja nisäkäsvieraita seurattaessa. Tutkimuksesta olisi hyvä kertoa muille lintujen ruokkijoille, jotka mahdollisesti ovat kiinnostuneita osallistumaan. Ohjeet ja lomakkeet löytyvät Luomuksen tietopankista: <https://tietopankki.luomus.fi/linnustonseurannat/lintulaskennat-ja-seurannat/ruokintapaikkaseuranta/>

Muistutamme myös ruokintapaikkaseurannan lomakkeesta 2, jolla voi ilmoittaa tietoja sairaista, kuolleista tai epänormaaleista yksilöistä. Kirjeen lopusta löytyy Marja Isomursulta Ruokavirastosta saatuja tietoja lintujen sairauksien tutkimuksesta ja näytteiden lähettämisestä. Kuten raportista käy ilmi, ruokinnoilla esiintyy lintutauteja ja ruokinnan siisteydestä on tärkeää pitää huolta.

Tundraurpiainen ilmoitetaan ruokinnoilta entiseen tapaan. Suomessa on otettu käyttöön lintujen uusi maailmanjärjestys AviList, joka vaikuttaa Suomessa tavattujen lintulajien listaan (ks. esim. <https://www.birdlife.fi/birdlife-ottaa-kayttoon-avilistin-taksonomian/>). AviList luokittelee ruokintapaikoilla tavattavista lajeista tundraurpiaisen urpiaisen alalajiksi. Ruokinnoilta tundraurpiaishavaintoja kerätään kuitenkin entiseen tapaan, jotta tämän urpiaisen arktisen muodon runsauden muutoksia voidaan seurata jatkossakin.

Ruokintapaikoilla tutkittua

Tuoreessa tutkimuksessa selvitettiin kyselyn avulla, mitkä tekijät vaikuttavat lintujen ruokkimisessa tapahtuviin muutoksiin (Aivelo ym. 2025¹). Tutkimuksessa tunnistettiin kolme eri luokkaa. Ensimmäisessä luokassa oli toisten ihmisten vaikutus ruokkijaan, jollaisia ovat mm. taloyhtiöiden tekemät rajoitukset lintujen ruokintaan. Toinen ja useimmin mainittu syy oli muiden lajien kuin ihmisen vaikutus ruokinnan ylläpitäjään. Ruokinnan pitäjä saattoi haluta esimerkiksi lisätä ruokintaa, jotta saisi mieluisia lajeja ruokinnalleen tai vähentää ruokkimista epämieluisen lajin, kuten rotta, ilmestyttyä ruokinnalle. Lisäksi ruokinnan ylläpitäjän kiinnostus osallistua tutkimukseen kasvatti intoa ruokkia lintuja ja toisaalta ruuan liiallinen menekki saattoi laskea ruokkimishalua liian korkeiden kulujen takia. Kolmanneksi lajien väliset vuorovaikutukset ruokintapaikoilla vaikuttivat ruokkimispäätökseen. Päätökseen ruokkia lintuja vaikutti esimerkiksi tautien aiheuttama kuolleisuus ruokinnalla tai ymmärrys ruokinnan vaikutuksista ympäröivään luonnon monimuotoisuuteen (lajienväliset vuorovaikutukset).

Suosittelimme osallistumista BirdLife Suomen järjestämään pihabongaukseen 30.–31.1.2027:

<https://www.birdlife.fi/pihabongaus/>

Seurantatiedot Lintulautaan

Ruokintapaikkaseurantaan osallistuvien toivotaan palauttavan talven seurantatiedot Lintulauta-palvelun kautta. Lintulautaa kannattaa kokeilla, mahdollisissa ongelmatilanteissa autamme mielellämme (muista ensin antaa jakson havainnointiteho, jotta ohjelma hyväksyy tallennuksen)! Ohje Lintulauta-palvelun käyttöön löytyy ruokintapaikkaseurannan tietopankista ([Lintulauta-palvelu havaintojen ilmoittamiseen.pdf](#)). Lintulauta-palvelun kautta pääset myös tarkastelemaan seurantaan ilmoittamiasi tietoja. Jos et voi käyttää Lintulauta-palvelua tai Ruokintapaikkatutkimus-Excel-lomaketta, palauttaisitko paperilomakkeet museolle postimerkillä varustetussa kirjeessä toukokuun alussa kuten ennenkin.

¹ Aivelo, T., ym. 2025: Multispecies relations shape bird-feeding practices. — Npj Biodiversity 4: 9.
<https://www.nature.com/articles/s44185-025-00080-y>

Ruokintapaikkaseurannan tulospalvelu

Ruokintapaikkaseurannan tulokset kuluvaan kauteen asti ovat osoitteessa:

<https://rengastus.helsinki.fi/tuloksia/Ruokintapaikka>

Tulospalvelussa on nähtävillä lajien karkea runsaus eri vuosina. Runsausarviot perustuvat yksilömääriin ilmoitettuja seurantajaksoja kohden koko Suomessa, eivätkä ne siten ota huomioon ruokintapaikkojen erilaista alueellista jakautumista vuosien välillä tai kohteissa tapahtuneita muutoksia. Selkeimmät lajien runsastumiset ja taantumiset erottuvat kuitenkin näistä virhelähteistä huolimatta. Lisäksi nähtävillä ovat muun muassa ilmoitusten määrä vuosittain sekä havainnoijakohtaisesti tiedot siitä, miltä vuosilta tietoja on ilmoitettu.

Antoisaa seurantatalvea toivottaen!

Heikki Helle, Aleksi Lehikoinen ja Risto A. Väisänen

Linnustonseuranta / LUOMUS – Luonnontieteellinen keskusmuseo

PL 17, 00014 Helsingin yliopisto

linnustonseuranta@helsinki.fi, p. 029 412 8857

Tero Toivanen

BirdLife Suomi

Osallistujat talvella 2025/2026 (etelästä pohjoiseen):

Pekka Ravio (Karjaa), Erkki Tietäväinen (Raasepori), Deisi Nordlund (Ingå), Mikael Ranta (Raasepori), Juhani Timonen (Kauniainen), Riitta Korpinen (Espoo), Stefan Blomqvist (Espoo), Mikko Nykyri (Espoo), Tuula Santala (Helsinki), Inga-Liisa Kautto (Helsinki), Leena Airikkala (Kirkkonummi), Marjukka Modig (Vantaa), Esa Nikunen (Helsinki), Ilkka Lyytikäinen (Helsinki), Mirkka Kaukametsä (Parainen), Markku Heinonen (Parainen), Seppo Pelkonen (Salo), Ilkka Laitinen (Kaarina), Esko Gustafsson (Kaarina), Marja Elonsalo (Kaarina), Kristiina Lähde (Salo), Lauri Kleemola (Salo), Päivi Kallioniemi (Tuusula ja Hirvensalmi), Tuula Vieru (Järvenpää), Tapio Hietaniemi (Tuusula), Ari Vuorio (Pyhtää), Matti Koskimies (Turku), Pieta Voipio (Turku), Markku Hallikainen (Turku), Kalle Rainio (Kaarina), Hannu Ali-Eskola (Kaarina), Olli Okko (Tuusula), Ralf Rikberg (Loviisa), Esa Halsinaho (Turku), Tytti Eronen (Loppi), Heikki Tuominen (Somero), Eetu Paljakka (Kouvola), Salme Tuomola (Janakkala), Jukka Seppälä (Kouvola), Mirja Suoknuuti (Lappeenranta), Pentti Niemi (Kouvola), Markku Metso (Kouvola), Seppo Löfgren (Lappeenranta), Soili Laaksonen (Laitila), Reijo Leino (Forssa), Ritva Ruti (Lappeenranta), Juha Saarnio (Pyhäranta), Markku Kantola (Säkylä), Raija Järvenpää (Hollola), Esa Helander (Rauma), Juha Marjanen (Säkylä), Maili Sillanpää (Ypäjä), Harri Joki (Akaa), Liisa Lilvanen-Pelkonen (Akaa), Sirkka-Liisa Vaalivirta (Savitaipale, 2 paikkaa), Irmeli Ojanne (Imatra), Helena Lamberg (Imatra), Ilkka Kuvaja (Säkylä), Minna Innala (Valkeakoski), Olli-Pekka Kuhanen (Taipalsaari), Johanna Inomaa (Eurajoki), Antti Haanpää (Vesilahti), Ritva Valttonen (Vesilahti), Minni Taulo (Valkeakoski), Harry Backman (Kangasala), Carita Ihalainen (Eurajoki), Outi Ratinen (Ulvila), Tarja Niemelä (Mäntyharju), Marjo Rajala (Pori), Juha T. Tanttu (Pori), Kaarina Davis (Hämeenkyrö), Matti Koskenniemi (Ylöjärvi), Antero Alho (Ylöjärvi, 2 paikkaa), Sauli Sarkanen (Orivesi), Heli Salmelainen (Orivesi), Marja-Liisa Hintsanen (Sulkava), Mauri Löppönen (Savonlinna), Edward Kluen (Ruovesi), Pekka Kiho (Jyväskylä), Tuula Närväinen (Kangasniemi), Jari Seppälä (Ylöjärvi, 2 paikkaa), Heli Kuurne (Kangasniemi), Tiina Prittinen (Toivakka), Anja ja Pekka Paavilainen (Mikkeli), Nipa Seväkivi (Jyväskylä), Ingmar Rosengård (Kristinestad), Anna-Bella Nivala (Keuruu), Raimo Suomalainen (Varkaus), Risto Sulkava (Heinävesi), Tellervo Kauhanen (Leppävirta), Olavi Eskelinen (Heinävesi), Ismo Nousiainen (Kauhajoki), Jari Pitkäkoski (Kauhajoki), Seppo Mertanen (Äänekoski), Tomi Hakkari (Äänekoski), Auli Patjas (Outokumpu), Nestori Susiluoma (Kurikka), Eeva Nikkola-Sahlgren (Ilmajoki), Jorma Sivunen (Seinäjoki), Seppo Rasku (Seinäjoki), Harri Hutri (Seinäjoki), Timo Mäkinen (Karstula), Marja Tenhunen (Tuusniemi), Hannu Mähönen (Eno), Tuula Vanamo (Tervo), Mikko Keski-Karhu (Siilinjärvi), Eini ja Pertti Räsänen (Kaavi), Pentti Kananoja (Kurikka ja Laihia), Niko Mäkelä (Alajärvi), Timo Perätie (Kaavi), Ossi Hemminki (Kauhava), Pentti Hirvonen (Keitele), Pirjo Lipponen (Pielavesi), Henna Martiskainen (Kuopio), Tarja Rönkä (Iisalmi), Mats Björklund (Pedersöre), Alisa Äijänen (Kokkola), Aimo Niemi (Kokkola, 2 paikkaa), Jyrki Lukkari (Sotkamo), Pirjo Mulari (Sotkamo), Teppo Piira (Sotkamo), Anne Liuski (Sotkamo), Anitta Partanen (Sotkamo ja Kajaani), Samuli Kempainen (Sotkamo), Keijo Meriläinen (Kuhmo), Anssi Hietaharju (Oulainen), Paula Ratava (Vaala ja Oulu), Pekka Majuri (Liminka), Nita Kallio (Lumijoki), Seppo Saarinen (Oulu), Mika Hotakainen (Kempele), Mari Parkkari (Oulu), Antti Peuna (Oulu ja Kemijärvi), Tuomas Salste (Oulu), Pirjo Jaakkola (Oulu), Ari Lapinkangas (Oulu, 2 paikkaa), Alpo Huhmarniemi (Oulu), Terhi Armanto (Oulu), Esa Aalto (Oulu), Pekka Rahko (Oulu), Juho Tornberg (Oulu), Suvi Jalokoski (Ii), Tuula Laasanen (Kemi), Tuomo Miettunen (Kemi), Sisko Ainassaari (Simo), Erkki Lehikoinen (Kemi), Seppo Mäkitalo (Kemi), Eero Salo-oja (Kemi ja Keminmaa), Kaarina Yli-Hukkala (Kemi), Jouko Kärkkäinen (Simo ja Kemi), Tuomo Karplund (Kemi, 2 paikkaa), Perttu Kujala (Kemi), Elina Taskila (Tornio), Maila Ylisirniö (Posio), Aapo Määttä (Kuusamo, 2 paikkaa), Eine Kaarlejärvi (Ranua, 2 paikkaa), Vesa Kilpivaara (Kuusamo), Terttu Keränen-Kvist (Tornio), Eino Tammela (Ylitornio), Pirjo Vihersalo (Rovaniemi), Marko Kiviniemi (Rovaniemi), Anu Nurila (Rovaniemi), Esko Nevala (Rovaniemi), Anne-Mari Väisänen (Rovaniemi), Sanna Mella-aho (Rovaniemi), Jukka Simula (Rovaniemi), Juhani Itkonen (Rovaniemi), Pekka Ränkä

(Pello), Anja Haavikko (Rovaniemi), Hannu Jauhiainen (Rovaniemi), Martti Kemppainen (Pello), Helga Heiskari (Rovaniemi), Pirkka Aalto (Kemijärvi), Jorma V.A. Halonen (Pello), Marja Sirkka (Pello), Kirsti Pelkonen (Pelkosenniemi), Eila Ylilokka (Savukoski), Kuisma Ranta (Kolari), Pekka Paarman (Sodankylä), Paula Lehtonen (Kittilä), Juhani Aro (Kittilä), Arvi Ala (Kittilä), Hilikka Suomalainen (Kittilä), Sakari Roininen (Muonio), Olli Soutukorva (Muonio), Jarno Nurmi (Sodankylä), Pirjo Huttunen (Enontekiö), Kari V. Markkanen (Inari), Jouni Aikio (Inari), Anja Vest (Inari) ja Kristiina Johansson (Enontekiö).

Pikkulintujen tautitilanteesta ruokintakaudella 2025/2026

Ruokavirastoon tulleiden näytteiden perusteella viime ruokintakauden tautitilanne oli pitkään rauhallinen, mutta huhtikuussa alkoi tulla havaintoja sinitiaisten sairastumisista ja kuolemista. Lintujen oireena oli apaattisuutta, höyhenten pörhistämistä ja nokan aukomista. Huhtikuussa saatiinkin laboratorioon näytteeksi viideltä eri paikkakunnalta viisi sinitiaista ja yksi talitiainen, joissa kaikissa todettiin keuhkotulehdus ja *Suttonella ornithocola* -bakteeri. Tiaiset olivat peräisin melko rajoitetulta alueelta lounaisesta Suomesta (Turun seutu, Loppi, Sastamala). Yksi huhtikuussa tutkittu sinitiainen todettiin nälkiintyneeksi, eikä sillä ollut bakteeritartuntaa. Tämä tiainen löytyi Pohjois-Karjalasta. Kaikki viime kevään sinitiaiskuolemat eivät siis välttämättä johtuneet *Suttonella*-bakteerista. Huhtikuun loppupuolen ja toukokuun alun aikana Ruokaviraston sähköisellä lomakkeella ilmoitettiin 38 kertaa sairaista ja kuolleista sinitiaisista. *Suttonella*-tartunnalle tyypillisiä oireita oli havaittu Etelä-Suomessa. Maan pohjois- ja itäosiin tauti ei vaikuttanut levinneen.

Tiaisissa on meillä todettu *Suttonella*-bakteerin aiheuttamaa keuhkotautia vuodesta 2017 alkaen, mutta taudin yleisyys vaihtelee vuosittain. Epidemiat ovat puhjenneet aina samoihin aikoihin keväällä, kun sinitiaisten pesintätouhut ovat käynnissä. Talviruokintapaikoilla ei ehkä ole suurta merkitystä tämän bakteerin leviämislle, mutta ruokinta pesimäaikaan voinee osaltaan lisätä lintujen välisiä kontakteja ja siten helpottaa bakteerin leviämistä.

Muita pikkulintutauteja tuli ruokintakaudella 2025-2026 Ruokaviraston tietoon vähän. Salmonella todettiin vain yhden kerran, ja sekin vasta toukokuun alussa Jyväskylästä löytyneessä vihervarpusessa. Lintuklamydiaa (*Chlamydia psittaci* -bakteeri) todettiin joului-tammikuussa keltasirkuissa ja punatulkussa Etelä-Suomessa. Trikomonoosi eli *Trichomonas gallinae* -loisen aiheuttama kuputulehdus tuntuu harvinaistuvan, mutta tapauksia ilmenee edelleen silloin tällöin. Viime ruokintakaudella trikomonoosi todettiin lokakuussa peipossa Pohjois-Karjalassa, ja lisäksi joulukuussa punatulkulla Varsinais-Suomessa todettiin kuputulehdus, joka oli todennäköisesti *Trichomonas*-loisen aiheuttama.

Lintunäytteiden lähettäminen

Eläinnäytteet lähetetään Ruokavirastoon nykyään Postin kautta. Ota allekirjoittaneeseen yhteyttä, kun haluat lähettää linnun Ruokavirastoon, niin saat ohjeet maksuttoman pikapaketin tai -kirjeen lähettämiseen. Matkahuollon kanssa Ruokavirastolla ei ole enää kuljetussopimusta. Oulun seudulla asuvat tai liikkuvat voivat myös itse tuoda näytteen Ruokavirastoon (Elektroniikkatie 5, Oulu). Yleiset pakkausohjeet ovat nettisivullamme: www.ruokavirasto.fi/villielainnaytteet

Kiitän kaikkia seurantaan osallistuneita ja toivotan mukavaa tulevaa talvea!

Marja Isomursu
erikoistutkija, luonnonvaraisten eläinten taudit
Ruokavirasto
Villi- ja vesieläinpatologian jaosto
p. 040 5121248; toimiston p. 040 5154325
marja.isomursu@ruokavirasto.fi